

تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان

سید احمد حسینی^۱؛ علی مرادی^{۲*}؛ غلامرضا جعفری‌نیا^۳

۱- دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

۲- دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد اسلام‌آباد غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلام‌آباد غرب، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

۳- دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

دریافت دست‌نوشته: ۱۴۰۲/۰۸/۲۰؛ پذیرش دست‌نوشته: ۱۴۰۲/۰۹/۲۷

واژگان کلیدی	چکیده
پلیس راهور، رانندگان، ایمنی، مهارت‌های فرهنگی، مهارت‌های اجتماعی، آموزش	هدف این مقاله بررسی تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان می‌باشد. روش پژوهش از نظر هدف توسعه‌ای و از نظر نوع داده کیفی با رویکرد اکتشافی و تحلیل مضامین است. جامعه مشارکت‌کنندگان شامل مدیران و متخصصان دستگاه‌های مرتبط با آموزش در حوزه راهنمایی و رانندگی استان خوزستان بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و اصل اشباع نظری به ۱۲ نفر بود. گردآوری داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته انجام شد که با استفاده از تحلیل مضمون در نرم‌افزار «MAXQDA» تحلیل شد. در تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه ۱۲ مؤلفه اصلی شامل اقدامات، قانون‌گذاری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، ضمانت اجرای آموزش، آموزش و ارزیابی، حوزه‌های رفتاری و اجتماعی، آموزش محتوایی، آموزش‌های رسانه‌ای و مجازی، حقوق و تکالیف اجتماعی، فرهنگ رانندگی، فرهنگ‌سازی و اجتماع‌مداری، آموزش الزامی و هوشمندسازی ارائه داد. در نهایت ۷ متغیر، ۱۰ مؤلفه و ۹۲ شاخص معرفی گردید. این متغیرها شامل برنامه‌های خانواده‌مدار، مدرسه‌مدار و اجتماع‌محوری و رسانه ملی در حوزه آموزش نیروهای پلیس و مسئولیت‌پذیری، مدیریت خطر و آگاهی‌سازی در رانندگان بود که تمامی مدل‌هایی که از مؤلفه‌های متغیرهای به‌دست‌آمده در حوزه آموزش‌های نیروهای پلیس و مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگی مورد قبول واقع شد. نتایج پژوهش مؤید این بود که لازم است، پلیس راهنمایی و رانندگی برابر یک چارت سازمانی در جهت آموزش نیروهای پلیس و ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان و در جهت کاهش تخلفات رانندگی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نماید.

۱- مقدمه

پیش‌بینی می‌کند که اگر اقدامات اساسی بازدارنده در این زمینه صورت نپذیرد، چه‌بسا تا سال ۲۰۲۵ میلادی، جزو نخستین علل مرگ‌ومیر محسوب گردد (نعمتی و برندگی، ۱۳۹۹). خوشبختانه با اقدامات مثبت دولت و همکاری صمیمانه راهداری، نیروی انتظامی، اورژانس و هلال‌احمر و با وجود توسعه راه‌های کشور و افزایش قابل‌ملاحظه حجم وسایل نقلیه، تلفات ناشی از تصادفات با کاهش قابل‌تأمل

امروزه مهم‌ترین خاستگاه زیستی انسان‌ها (شهرها) با پدیده‌های ترافیکی بسیاری از قبیل تراکم ترافیکی، رانندگی مخاطره‌آمیز، تصادفات، آلودگی هوا، آلودگی صوتی و امثال آن مواجه است که ناشی از تبعات ورود به دنیای مدرن و صنعتی می‌باشد؛ به‌طوری‌که سازمان بهداشت جهانی از حوادث رانندگی به‌منزله یکی از مهم‌ترین عوامل مرگ‌ومیر نام‌برده و

روبه‌رو شده و بهبود نسبی در این امر را شاهد هستیم (سوری، ۱۳۹۸)، ولی باز هم جا دارد که با همت و تلاش بی‌وقفه در ایمن کردن وسایل نقلیه، اصلاح نقاط حادثه‌خیز، فرهنگ‌سازی، برخورد قاطع پلیس راهور با تخلفات حادثه‌ساز و همچنین رعایت مقررات مربوط در کاهش تصادفات و تخلفات رانندگی اقدام کنیم که نشان از اهمیت بالای مباحث فرهنگی و اجتماعی در زمینه رانندگی می‌باشد که نیازمند توجه ویژه جهت ارتقاء آن است. تصادفات ترافیکی از عوامل بسیار مهم مرگ‌ومیر و صدمات شدید جانی و مالی بوده و آثار و تبعات سنگین اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آن، جوامع بشری را به شدت مورد تهدید قرار داده است. شدت این صدمات و تعداد و شدت تصادفات در کشورهای در حال توسعه در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته چندین مرتبه بالاتر است. آمار مرگ‌ومیر نشان می‌دهد که تصادفات جاده‌ای، حتی در کشورهای توسعه‌یافته صنعتی در صدر علل مرگ‌ومیر بوده و خصوصاً در ده‌های سنی ۱۵ تا ۲۵ سال، بیشتر از هر عامل دیگر باعث تلفات مردم می‌شود (حدادی و همکاران، ۱۳۹۹). کشور ایران از جمله کشورهایی است که دارای نرخ بالای سوانح ترافیکی است. اگر به این قضیه نیک بنگریم، این نرخ بالای سوانح، نتیجه تخلف از قوانین و مقررات رانندگی است. از میان عوامل بروز ترافیک یعنی انسان، وسیله نقلیه و محیط، بیشترین نقش مربوط به عامل اول یعنی همان عامل انسانی است. از طرفی باید توجه داشت که رفتار انسان‌ها در خلأ شکل نمی‌گیرد، بلکه در جامعه شکل می‌گیرد و ظهور و بروز می‌یابد. رفتارهای انسان نیز بیشتر اکتسابی است و از طریق چرخه جامعه‌پذیری شکل می‌گیرد. بر اساس آمار پزشکی قانونی در ایران ۴۹ درصد از مرگ غیرطبیعی بر اثر تصادفات رانندگی حاصل می‌شود؛ یعنی تصادفات دومین عامل مرگ‌های غیرطبیعی در ایران است و اولین عامل مرگ در آسیب‌های غیرعمدی می‌باشد (ولی‌زاده، ۱۳۹۶) و با گسترش روزافزون استفاده از وسایل نقلیه، بی‌نظمی حمل‌ونقل و موارد ناشی از آن بر سلامت شهروندان تأثیرگذار بوده و نمونه بارز در آثار تخلفات و جرائم رانندگی کاهش ایمنی و در نتیجه تصادفات منجر به صدمات جبران‌ناپذیر و حتی مرگ شهروندان می‌باشد و این امر می‌طلبد تا با نگرشی به این اوضاع و احوال راهی برای نجات انسان‌ها با استفاده از

ظرفیت‌های علمی پیدا نماییم و در همه ابعاد پیشگیری اعم از آموزش قوانین و مقررات و همچنین مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی راه‌کارهایی را که می‌تواند منجر به بازدارندگی از تخلفات رانندگی شود را ارائه داد تا با اجرای مدل‌های موصوف حداکثر بهره‌گیری را در راستای ایمن‌سازی ترافیک انجام گردد. در این پژوهش قرار است به ارائه مدل مبتنی بر تبیین تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان بپردازیم تا در صورت امکان از روند رو به رشد آمار جرائم راهنمایی و رانندگی که موجب ناکارآمدی مدیریت ترافیک و ورود صدمات و آسیب‌های جبران‌ناپذیر به جامعه می‌گردد. توجه به ضرورت ارتقای ایمنی ترافیک و به کار بستن تدابیر لازم و انجام اقدامات همه‌جانبه به‌منظور اجتناب از تخلفات رانندگی و کاهش تصادفات، راه‌های پیشگیری از بروز و شیوع تخلفات و جرائم رانندگی از اولویت‌هایی است که باید در سیاست‌گذاری کلان کشور در نظر گرفته شود. در مجموع اهداف برنامه عملیاتی سازمان ملل متحد برای مدیریت ایمنی راه تأکید اصلی بر راهبردهای ایمنی پایدار، تقویت نهادها و ظرفیت مدیریتی، تعیین اهداف کمی، تقویت زیرساخت‌ها، بهبود سیستم اطلاعات سوانح، استفاده از سیستم پایش و اثرسنجی و نهایتاً بهبود و افزایش اعتبارات ایمنی راه می‌باشد (Harrell, 2018). در حال حاضر کاستی‌های فراوانی در حوزه آموزش مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی و آموزش قوانین وجود دارد به‌طوری‌که هدف از آموزش‌ها یا برگزاری همایش‌های مرتبط با مهارت‌های رانندگی تبیین نمی‌شود که با ایجاد مدلی علمی در اثرگذاری آموزش پلیس راهور بدیهی بوده و ضرورت این تحقیق که مسیری علمی را در پیش روی مسئولین پلیس راهور ناجا و همچنین قانون‌گذار در این خصوص می‌گذارد به‌روشنی قابل استنتاج است. بسیاری از کتاب‌های فارسی موجود در زمینه تأثیر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان موضوع را از زاویه بررسی علل، عوامل و پیامدهای ناشی از عدم توجه به این مبحث علمی در زمینه جامعه‌شناسی و برخی ابعاد آن در قالب یک بحث فرعی در مطالعه خود مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند و به بررسی تأثیر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان نمی‌پردازند. در این مقاله سعی شده است

به‌طور طبیعی در یک سازمان یا بافت اجتماعی متشکل از افراد دارای پیشینه مذهبی، اجتماعی، قومی و تربیتی گوناگون بروز پیدا می‌کنند (حدادی و همکاران، ۱۳۹۹).

از جمله مطالعات صورت گرفته در این زمینه می‌توان به مطالعات میرزائی و همکاران (۱۴۰۱) با عنوان شناسایی پیشران‌های مؤثر بر تمایل رفتاری رانندگان ماشین سنگین نسبت به حمل محموله با تناژ غیرمجاز با رهیافت مدل‌سازی ساختاری تفسیری اشاره کرد که بیان کردند که پیشران‌ها در هفت سطح قرار گرفتند. مشکلات شخصی، عدم وجود جرائم بازدارنده و انگیزه سودجویی در سطح اول و زد و بند با مأموران راهور در سطح هفتم قرار گرفته است. همچنین مرادی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان مطالعه پدیدارشناسانه نحوه برخورد حکیمانه پلیس راهور با مردم بیان کردند که رفتار حکیمانه پلیس راهور مبتنی بر دو مقوله اثباتی و سلبی دسته‌بندی شد. بسیاری از رفتارهای حکیمانه پلیس راهور در حوزه اثباتی و در حیطه سلبی قرار دارد. همچنین شیرزادی و مرادی (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان بررسی تبلیغات محیطی و تأثیر آن بر ارتقای فرهنگ رانندگی (مورد مطالعه: افراد دارای گواهی‌نامه شهر کرمانشاه) بیان کردند که تبلیغات محیطی در ابعادی مثل مکان تبلیغات و محتوای تبلیغات و ابزار تبلیغات با ارتقای فرهنگ رانندگی ارتباط معناداری دارد و همچنین محتوای جذاب می‌تواند در جلب توجه شهروندان به خواندن و یادگیری مؤلفه‌های فرهنگ رانندگی تأثیرگذار باشند و بنابراین در ارتقای فرهنگ رانندگی تأثیرگذار باشند. در مطالعات خارج از کشور نیز مشخص شد که *Javid* و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان تجزیه و تحلیل ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی راننده در ارتباط با سرعت زیاد و درگیری در تصادف لاهور بیان کردند که رانندگانی که احتمال بیشتری برای تخطی از سرعت و تصادف دارند، فراهم می‌کند، نیاز به تمرکز بر عوامل جمعیتی خاص در تدوین سیاست‌های ایمنی ترافیک و مدیریت رفتارهای رانندگان سریع وجود دارد. همچنین *Sayed* و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان مطالعه رفتار رانندگی و درک خطر: دیدگاه ایمنی جاده در مصر بیان کردند که عامل انسانی، به‌ویژه عدم رعایت فاصله ایمن، عامل اصلی تصادفات بوده است و تکنیک *DBQ*، همراه با سناریوهای درک ریسک، می‌تواند برای درک

که به شناسایی مؤلفه‌های آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در استان خوزستان پرداخته شود. آیا آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی در استان خوزستان تأثیرگذار است؟

۲- ادبیات پژوهش

در ابتدا به بیان تعاریفی از اصطلاحات تخصصی و متغیرهای تحقیق پرداخته خواهد شد که به شرح زیر بوده است:

آموزش: تعاریف زیادی از آموزش ارائه شده است که در این بحث به بخشی از آنها می‌پردازیم. آموزش، انبوه شدن تجربه نسل‌ها، رویارویی با مسائل زندگی و کسب تجربه‌های پراکنده‌ای است که اندک‌اندک به‌صورت فرهنگ و علم درآمده و محیطی مملو از دانسته‌ها و پرسش‌ها پدید آورده است؛ زیستن در جوامع امروزی نیازمند برخورداری از آگاهی‌های بسیار است. گذشته از این، انسان دارای ذهنی کنجکاو است و می‌خواهد پدیده‌های اطراف خود را بشناسد؛ پس سرمایه ذهنی خود را کافی ندانسته و درصدد کسب آگاهی‌های بیشتری برمی‌آید (حدادی و همکاران، ۱۳۹۹). آموزش عبارت است از فعالیت‌های (رسمی و غیررسمی) مربی، معلم یا یاددهنده برای ایجاد تغییراتی کم‌وبیش دائمی در «رفتار بالقوه» فرد که به‌صورت کنش یا عمل متقابل بین حداقل «دو نفر - مربی و معلم» و یادگیرنده (متعلم) جریان دارد (مرادی، ۱۴۰۰).

مهارت‌های اجتماعی: مهارت‌های اجتماعی رفتارهایی هستند که به مردم برای کنش متقابل با دیگران کمک می‌کنند. در مباحث رانندگی، کنش متقابل ممکن است با سایر رانندگان، مأموران پلیس راهور و سایر افراد فعال در مسیرهای رانندگی و باربری باشد. در مراحل بعدی زندگی، این کنش متقابل با همکاران، سرپرستان، دوستان و افراد دیگری برقرار می‌شود که شخص ملاقات می‌کند (*Harrell*, 2018).

مهارت‌های فرهنگی: مهارتی است که به مطالعه ارتباطات میان فرهنگ‌ها و گروه‌های اجتماعی مختلف یا چگونگی تأثیر فرهنگ بر ارتباطات شخصی می‌پردازد. این رشته به توصیف طیف وسیعی از فرایندهای ارتباطی و مسائلی می‌پردازد که

ویژگی‌ها و رفتار رانندگان و جمع‌آوری اطلاعات در مورد تصادف‌هایی که تجربه می‌کنند استفاده شود. در پایان اینکه *Kleygrewe* و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی بیان کردند که مربیان پلیس به‌طور کامل از تدریس، ایجاد محیط‌های یادگیری حمایتی و انگیزشی و استفاده از دیدگاه‌های یادگیری شخصی خود در آموزش لذت می‌برند. با این وجود، مربیان پلیس نسبت به سطح آموزشی که می‌توانند با منابع موجود به آن دست یابند، انتقاد دارند.

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش آموزش پلیس بر ارتقاء سطح مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان می‌باشد و متغیر مستقل در تحقیق حال شامل آموزش پلیس راهور و مؤلفه‌های مربوط به آن است و متغیر وابسته شامل مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان است که با تبیین اجزای مربوط به مؤلفه‌های هر متغیر در این پژوهش تبیین می‌گردد. چراکه طبق نظریه‌های مطرح‌شده و همچنین ضرورت بیان شده در ابتدای بحث، جهت ارتقا سطح مهارت رانندگان، راه اصلی فرهنگ‌سازی و نهادینه کردن رفتارهای اجتماعی، آموزش صحیح است. آموزش، فاصله بین شایستگی‌های موجود با شایستگی‌های مطلوب را پر می‌کند و توانمندی‌های انسان را از قوه به فعل درمی‌آورد. هدف از آموزش، ارائه باور و دیدگاهی جدید، اصلاح باورهای قبلی و حذف اعتقادات غلط است؛ و چون رفتارهای ارادی انسان، منشأ فکری و اعتقادی دارند، هدف اصلی و نهایی آموزش، تغییر رفتار فرد است. آموزش در طول عمر انسان از لحظه تولد تا مرگ ادامه دارد و جریان مستمری است که بدون وقفه با زندگی اجتماعی انسان همراهی می‌کند. انسان دائماً از محیط اطراف خود می‌آموزد و این آموزش اعم از رسمی و غیررسمی، کلامی و غیرکلامی، ارادی و غیرارادی و... می‌باشد. (صدیق سروستانی، ۱۳۹۷). از این رو سازمان‌های مختلف از جمله پلیس راهنمایی و رانندگی با شیوه‌های مؤثر به ارائه برنامه‌های آموزشی نیروهای خود پرداخته‌اند. بر این اساس تلاش در راستای بهبود وضعیت ایمنی حمل‌ونقل، ایمنی سفر و کاهش خطرات سوانح رانندگی، امری ضروری است. یکی از مسائل مهم در بالا بردن ایمنی، این است که سطح انضباط رفتارهای ترافیکی رانندگان وسایل نقلیه به‌عنوان عامل انسانی که مهم‌ترین سهم در تصادفات و تلفات ناشی از آن را دارا

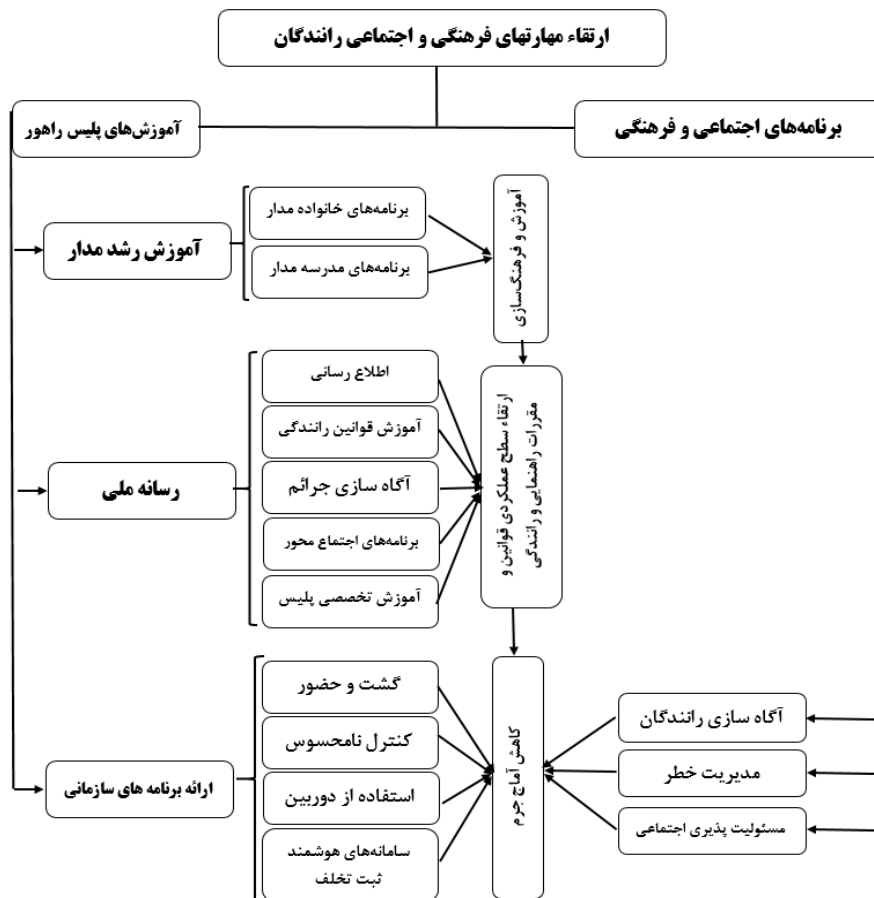
می‌باشد، باید در قالب مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی افزایش یابد (توسلی، ۱۳۹۵). بهترین راه کنترل و به مفهوم دیگر، به حداقل رساندن بخشی از ضرر و زیان، استفاده از سه گروه عواملی است که می‌توان به‌صورت نوعی دارو برای بهبود مشکلات ترافیکی و تصادفات جامعه تجویز کرد: ۱- آموزش رشد مدار از طریق برنامه‌های خانواده‌مدار و برنامه‌های مدرسه مدار در راستای آموزش و فرهنگ‌سازی، ۲- ارتقاء سطح عملکردی قوانین و مقررات رانندگی از طریق اطلاع‌رسانی، آموزش قوانین، آگاه‌سازی و آموزش تخصصی پلیس از طریق رسانه ملی ۳- ارائه برنامه‌های سازمانی برای پلیس راهور در قالب گشت و حضور، کنترل نامحسوس، استفاده از دوربین و سامانه‌های هوشمند ثبت تخلف (ره‌نورد، ۱۳۹۷). از آنجایی که اقدامات آموزشی و فرهنگی در مرحله قبل از وقوع تصادفات قرار داشته و می‌توانند از بروز تلفات زیادی جلوگیری کنند؛ لذا نهادینه شدن این امر بسیار مهم است. یکی از راه‌های نهادینه شدن این مسئله، ارتقای کارایی آموزش پلیس و رانندگان از طریق آموزش مقررات راهنمایی و رانندگی در خصوص پیشگیری از تخلفات حادثه‌ساز و میزان تأثیرگذاری آن بر کاهش علل و عوامل مؤثر بر وقوع تصادفات است. آشنایی رانندگان با مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی در طرح آموزش پلیس با موارد ایمنی و ترافیک و مقررات و تخلفات رانندگی می‌تواند موجب ارتقای سطح فرهنگ ایمنی و ترافیک و تقویت انضباط اجتماعی، تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری، خودباوری و اعتمادبه‌نفس، نهادینه کردن رعایت و احترام به قوانین اجتماعی در خانواده‌ها شده و نهایتاً کاهش تخلفات رانندگی و به‌تبع آن کاهش تلفات انسانی و ضررهای مادی حاصل از سوانح رانندگی را در برداشته باشد. از این رو با توجه به این مهم، در فصل دوم پژوهش حاضر با توجه به چارچوب تعریف‌شده در ابتدای فصل (مطالب اصلی به فرعی) مبانی نظری با تبیین وظایف و نقش‌های اصلی آموزش پلیس و نقش آن در مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان پرداخته شد. در موضوع ارتقاء سطح فرهنگی و اجتماعی رانندگان به‌صورت مبسوط انواع الگوها و نظریه‌های مربوط به هر الگو ارائه شد و در حوزه آموزش نیروهای پلیس به مباحثی از قبیل وضعیت سطوح مؤلفه‌ها، الگوها، معیارها، نظریه‌ها، مکتب‌ها، مراحل و رویکردها اشاره شد. در طی مراحل بعدی مبانی

اجتماع رانندگان بود.

در این مدل متغیر مستقل یا پیش‌بین شامل آموزش پلیس هست که شامل مؤلفه‌هایی همچون آموزش رشد مدار، رسانه ملی و ارائه برنامه‌های سازمانی می‌باشد که دربرگیرنده مفاهیم همچون برنامه‌های خانواده‌مدار، برنامه‌های مدرسه مدار، اطلاع‌رسانی، آموزش قوانین رانندگی، آگاه‌سازی جرائم، برنامه‌های اجتماع‌محور و آموزش تخصصی پلیس و همچنین ارائه برنامه‌های سازمانی در قالب گشت و حضور، کنترل نامحسوس، استفاده از دوربین و سازمان‌های هوشمند ثبت تخلف اشاره کرد و در حوزه برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی می‌توان به آگاه‌سازی رانندگان، مدیریت خطر و مسئولیت‌پذیری اجتماعی اشاره کرد و در نهایت اینکه این تحقیق اکتشافی بوده و فاقد فرضیه مشخص در شروع به تحقیق می‌باشد.

نظری ابتدا مفهوم شناسی جرم و تخلفات رانندگی نوشته شد و در ادامه الگوی رویکرد آموزش پلیس در سیاست تقنینی و سیاست ایران بیان شد و راهبردها الزامات و ملاحظات رویکرد آن در جهت کمک به جامعه رانندگان ارائه شد و در نهایت مدل‌های رویکرد فرهنگی و اجتماعی پلیس در چند حوزه بیان شد و میزان توجه به مسائل آموزشی در حوزه عملکردی پلیس در نظر گرفته شده برای آن‌ها در قالب جداول آماری بیان شد و در نهایت با موارد در نظر گرفته شده در داخل کشور مقایسه گردید.

در پایان سعی شد با استفاده از الگوهای آموزشی و همچنین الگوهای مهارتی به ارائه رویکردهای تخصصی فرهنگی و اجتماعی با در نظر گرفتن مؤلفه‌های مربوطه پرداخته شود و مباحثی در این زمینه بیان شد که تقویت‌کننده رهیافت‌های مکانیکی ارتقاء سطح فرهنگ و



شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش.

تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان

۳- قلمرو پژوهش

قلمرو پژوهش نیز به شرح زیر بود:

قلمرو موضوعی: قلمرو موضوعی پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان بوده است.

قلمرو مکانی: قلمرو مکانی تحقیق نیز استان خوزستان بوده است.

قلمرو زمانی تحقیق: قلمرو زمانی تحقیق نیز از فروردین سال ۱۴۰۲ تا مهرماه ۱۴۰۲ بوده است

۴- روش‌شناسی پژوهش

از منظر روش‌شناسی، روش تحقیق از نوع آمیخته (کیفی- کمی) برای دستیابی به یک الگو می‌باشد، در مرحله کیفی از روش تحلیل مضمون و در مرحله کمی از روش پیمایشی استفاده شد. در مرحله کیفی مطالعات نظری انجام و پس از دستیابی به چارچوب نظری موضوع پژوهش با شرکت‌کنندگان محدودی به اشتراک گذاشته شد؛ در نتیجه بر مبنای خروجی حاصل از مرحله کیفی گزاره‌های مورد نظر برای طراحی ابزار سنجش در مرحله کمی فراهم شد. حاصل رویکرد اکتشافی، شناسایی ابعاد، شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار مدل بود. در مرحله بعد برای اثرسنجی با بهره‌گیری از ترجیحات برای تمایل به اقدام حسب رجحان بیان‌شده (*SP: Stated Preference*) و رجحان آشکارشده (*Revealed Preference*) از نظر کاربران اجرای قانون برای تحلیل عامل تأییدی استفاده شد.

جامعه این پژوهش دربرگیرنده افرادی است که در موضوع آموزش پلیس راهور دارای تجربه غنی هستند (مصاحبه نیمه‌ساختاریافته) در این تحقیق، مدیران و متخصصان دستگاه‌های مرتبط با آموزش در حوزه راهنمایی و رانندگی استان خوزستان مشارکت داشتند که بالغ بر ۴۰ نفر بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند تا اشباع داده‌ها ۱۲ نفر از مسئولین در زمینه راهنمایی و رانندگی و ترافیک شهری به‌عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه‌های کیفی نیمه‌ساختاریافته بود. بر این اساس برای شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های یاد شده از طریق

مصاحبه‌های عمیق و اکتشافی به صورت انفرادی با خبرگان و نخبگان داده‌های کیفی لازم جمع‌آوری شد. تحلیل داده‌های پژوهش از طریق تحلیل مضمون (*Thematic analysis*) انجام شد. در این طرح مراحل تحلیل داده‌های کیفی گردآوری‌شده از طریق کدگذاری باز (*Open Coding*) و کدگذاری محوری (*Axial Coding*) انجام شد. با توجه به اینکه در این پژوهش شناسایی ابعاد اصلی و مؤلفه‌های مرتبط مورد نظر بود در مرحله کدگذاری باز مفاهیم شناسایی و برحسب ویژگی‌هایشان بسط داده شدند. در این راستا از تحلیل تفسیری مصاحبه یا از نرم‌افزار *Maxqda* استفاده می‌شود (مراتب منوط به حجم مصاحبه‌ها تا ایجاد اشباع نظری می‌باشد). بعد از آن آغاز به‌کارگیری روش کمی می‌باشد.

۵- یافته‌های پژوهش

برای تحلیل داده‌های کیفی از روش تحلیل مضمون استفاده شد. در این طرح مراحل تحلیل داده‌های کیفی گردآوری‌شده از طریق کدگذاری باز و محوری انجام شد. با توجه به اینکه در این پژوهش شناسایی ابعاد اصلی و مؤلفه‌های مرتبط مورد نظر بود؛ بنابراین ابعاد اصلی و مؤلفه‌ها بر اساس فرآیند کدگذاری باز و محوری داده‌های حاصل از مصاحبه‌های عمیق و اکتشافی به دست آمد و اولویت هر یک از آن‌ها بر اساس فراوانی مضامین ذکر شده در مصاحبه‌ها مشخص شد. ابزار تحلیل داده‌ها نرم‌افزار «*Maxqda*» نسخه ۲۰۲۰ بود. پس از پیاده‌سازی و تایپ مصاحبه با مشارکت‌کنندگان در عملیات کدگذاری باز که پژوهشگر را به سمت تبیین مفاهیم و مقوله‌ها سوق می‌دهد؛ رابطه کدها و ارتباط منطقی هر کد در داخل یک مفهوم مشخص شد؛ بنابراین تمامی داده‌های پژوهش بر اساس کدگذاری باز ساماندهی شد و محقق مسیر احصاء مضمون‌ها (مفاهیم) و مقوله‌های اصلی و فرعی (ابعاد و مؤلفه‌ها) را طی کرد. در نهایت در پایان مرحله کدگذاری باز یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها در قالب ۱۱۵۶ مضمون دسته‌بندی شدند که تعداد مضمون‌های استخراج‌شده از هر مصاحبه‌شونده به تفکیک در جدول (۱) آمده است. کد مصاحبه‌شوندگان بر اساس مشخصات آن‌ها در نزد پژوهشگر محفوظ است.

در جدول ۱ بیشترین مضامین استخراجی مربوط به معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان خوزستان (۱۵۸ مضمون)

جدول ۱- تعداد مضامین استخراجی از هر مصاحبه‌شونده.

کد مصاحبه‌شونده	سمت سازمانی	تعداد کل مضامین	تعداد مضامین پس از حذف مضامین تکراری
کد (۱)	مدیر مطالعات حمل‌ونقل، دبیر شورای ترافیک استان، استانداری	۱۰۷	۷۵
کد (۲)	معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان خوزستان	۱۵۸	۱۲۶
کد (۳)	رئیس دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز	۱۱۹	۸۹
کد (۴)	رئیس پلیس راهور دزفول	۷۰	۴۵
کد (۵)	مسئول شماره‌گذاری	۷۴	۴۱
کد (۶)	رئیس پلیس راهور هندیجان	۶۱	۴۶
کد (۷)	رئیس پلیس راهور گتوند	۴۸	۳۶
کد (۸)	رئیس راهنمایی و رانندگی امیدیه	۷۵	۴۶
کد (۹)	جانشین رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی خوزستان	۳۶	۱۸
کد (۱۰)	فرماندار سابق قروه و بهمپهان	۲۸	۱۹
کد (۱۱)	دبیر و مدرس دانشگاه شهید چمران	۳۳	۲۱
کد (۱۲)	معاون عملیات ترافیک پلیس راهور استان	۲۷	۱۶
کد (۱۳)	فرمانده پلیس‌راه سریندر	۳۰	۲۱
کد (۱۴)	معاون فرهنگ ترافیک راهنمایی رانندگی خوزستان	۳۸	۲۴
کد (۱۵)	رئیس امور آموزشگاه‌های رانندگی خوزستان	۲۹	۱۶
کد (۱۶)	دانشیار دانشگاه خرمشهر	۵۹	۴۱
کد (۱۷)	دانشجوی کارشناسی ارشد حمل‌ونقل و مدیریت ترافیک	۵۱	۲۷
کد (۱۸)	راننده کامیون	۳۳	۲۲
کد (۱۹)	راننده تاکسی اهواز	۴۱	۲۸
کد (۲۰)	راننده اتوبوس شرکت آریاسفر	۳۹	۲۴
تعداد کل		۱۱۵۶	۷۸۱

تکراری ۸۰ مضمون در قالب ۱۰ مؤلفه قرار گرفتند. همچنین در ارتباط با تحلیل اقدامات آموزشی پلیس راهور در راستای کاهش جرائم و تخلفات رانندگی نیز مشخص شد که از ۱۲۸ مضمون تشکیل شده که با حذف مضامین تکراری ۸۲ مضمون ذکر شده در قالب ۱۰ مؤلفه قرار گرفتند. بحث نقش ارتقاء سطح آموزش‌های پلیس و مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در پیشگیری از بروز جرائم و تخلفات رانندگی نیز از ۹۹ مضمون تشکیل شده که با حذف مضامین تکراری ۶۴ مضمون در قالب ۹ مؤلفه معرفی گردید. در زمینه بحث اقدامات آموزش پلیس راهور برای ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی مشخص شد که این مقوله از ۱۳۵ مضمون تشکیل شده که با حذف مضامین تکراری ۸۸ مضمون در قالب

و پس از آن رئیس دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز (۱۱۹ مضمون و بقیه موارد بود. در ادامه نیز به ازای هر سؤال مطرح شده در متن مصاحبه نیز تقسیم‌بندی تعداد مضامین استخراجی مشخص شده است. طبق جدول (۲) بیشترین تعداد مضامین استخراج شده مربوط به سؤال کد (۴) با تعداد ۱۳۵ مضمون و پس از آن به ترتیب مربوط به کدهای (۱۰)، (۹) و (۲) با تعداد ۱۲۹، ۱۲۷ و ۱۲۸ می‌باشد که در بخش‌های بعدی به بررسی و تحلیل هر کدام از مؤلفه‌ها با تجزیه مضامین پرداخته شده است. در ارتباط با تحلیل رویکردها به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان مشخص شد که این مقوله از ۱۱۰ مضمون تشکیل شده که با حذف مضامین

تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان

جدول ۲- تعداد مضامین استخراجی به ازای هر سؤال

کد سؤال	مقوله اصلی	تعداد کل مضامین	تعداد مضامین پس از حذف مضامین تکراری
کد (۱)	رویکردها به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان	۱۱۰	۸۰
کد (۲)	اقدامات آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان برای کاهش جرائم و تخلفات رانندگی	۱۲۸	۸۲
کد (۳)	رویکردها به اقدامات ارتقاء سطح آموزش‌های پلیس راهور و همچنین ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان مؤثر در پیشگیری از بروز جرائم و تخلفات رانندگی	۹۹	۶۴
کد (۴)	اقدامات زمینه آموزش‌های پلیس راهور برای ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان	۱۳۵	۸۸
کد (۵)	راه کار مؤثر در برقراری ارتباط بین ارکان آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان	۱۱۵	۷۸
کد (۶)	چگونگی تأثیر آموزش‌های پلیس راهور برای دستیابی راهکارهای عملی جهت ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان	۱۱۳	۸۸
کد (۷)	چگونگی بهبود مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان در پی آموزش‌های پلیس	۹۴	۷۶
کد (۸)	نوع آموزش‌های منجر به ارتقای مهارت اجتماعی و فرهنگی	۱۰۶	۸۲
کد (۹)	جنبه‌های مهارت اجتماعی ارتقاء یافته در پی آموزش پلیس راهور	۱۲۷	۶۷
کد (۱۰)	جنبه‌های مهارت فرهنگی ارتقاء یافته در پی آموزش پلیس راهور	۱۲۹	۷۵
تعداد کل		۱۱۵۶	۷۸۱

با توجه به قسمت (الف) جدول (۳) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل رویکردها به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان مشخص شد بحث فرهنگ‌سازی و اجتماع‌محوری در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۵۷,۹ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل اثر پیشگیرانه و کاهش تخلفات (۴۷,۴ درصد)، ارتقاء مهارت‌ها (۴۲,۱ درصد)، ارائه آموزش (۳۶,۸ درصد)، اصلاح رفتار و ذهنیت (۳۱,۶ درصد)، ارتقاء امنیت اجتماعی (۲۶,۳ درصد)، تولید محتوا و تبلیغات آنلاین (۲۱,۱ درصد)، شفاف‌سازی و مسئولیت‌پذیری (۲۱,۱ درصد)، ارتقاء و پایش افکار و اطلاعات (۱۵,۸ درصد) و ایجاد تعامل و همکاری (۱۰,۵ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (ج) جدول (۳) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل نقش ارتقاء سطح آموزش‌های پلیس راهور و ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در پیشگیری از بروز جرائم و تخلفات رانندگی مشخص شد بحث هوشمندسازی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری

۹ مؤلفه ارائه شد. در ادامه نیز مشخص شد که راهکار مؤثر در برقراری ارتباط بین آموزش پلیس و ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان از ۱۱۵ مضمون تشکیل شده که با حذف مضامین تکراری ۷۸ در قالب ۱۰ مؤلفه معرفی شد. همچنین در حوزه رویکردها به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان از ۱۱۳ مضمون تشکیل شده که با حذف مضامین تکراری ۸۸ مضمون در قالب ۱۰ مؤلفه به شکل مقوله‌های فرعی قرار گرفتند. در زمینه تحلیل چگونگی افزایش مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان از طریق آموزش پلیس نیز ۷۶ مضمون در قالب ۹ مؤلفه و برای مصادیق آموزشی منجر به ارتقای مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان نیز ۸۲ مضمون در قالب ۱۰ مؤلفه و در ارتباط با جنبه‌های مهارت اجتماعی آموزش‌های پلیس راهور نیز ۶۷ مضمون در قالب ۸ و در نهایت در ارتباط با جنبه‌های مهارت فرهنگی آموزش‌های پلیس راهور نیز ۷۵ در قالب ۸ مؤلفه به شکل مقوله‌های فرعی قرار گرفتند. در ادامه نشان داده شده است که فراوانی هر مؤلفه در مصاحبه‌های انجام شده به چه صورت بوده است.

جدول ۳- توزیع فراوانی مؤلفه‌های رویکردی به اثربخشی و نقش آموزش‌های پلیس راهور.

الف) رویکردی به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان			ب) نقش ارتقاء سطح آموزش‌های پلیس راهور و ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در پیشگیری از بروز جرائم و تخلفات رانندگی		
مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی	مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی
فرهنگ‌سازی و اجتماع‌مداری	۱۱	۵۷٫۸۹	هوشمندسازی	۱۵	۷۵٫۰۰
اثر پیشگیرانه و کاهش تخلفات	۹	۴۷٫۳۷	آموزش مستمر و دوره‌ای	۱۱	۵۵٫۰۰
ارتقاء مهارت‌ها	۸	۴۲٫۱۱	اجرای طرح‌های نوین و کاهش خطرات	۸	۴۰٫۰۰
ارائه آموزش	۷	۳۶٫۸۴	مدیریت و ارزیابی	۵	۲۵٫۰۰
اصلاح رفتار و ذهنیت	۶	۳۱٫۵۸	الگوگیری و الگوسازی	۵	۲۵٫۰۰
ارتقاء امنیت اجتماعی	۵	۲۶٫۳۲	تخصیص بودجه و نیروی انسانی	۴	۲۰٫۰۰
تولید محتوا و تبلیغات آنلاین	۴	۲۱٫۰۵	به‌روزرسانی تجهیزات و زیرساخت‌ها	۴	۲۰٫۰۰
شفاف‌سازی و مسئولیت‌پذیری	۴	۲۱٫۰۵	هدف‌سازی و برنامه‌ریزی	۳	۱۵٫۰۰
ارتقاء و پایش افکار و اطلاعات	۳	۱۵٫۷۹	اعمال قوانین و مجازات‌ها	۲	۱۰٫۰۰
ایجاد تعامل و همکاری	۲	۱۰٫۵۳			
تعداد کل					۲۰

مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی مشخص شد بحث آموزش در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۹۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل اجرای طرح‌های پلیسی (۷۰ درصد)، فرهنگ‌سازی و آگاهی‌سازی (۶۰ درصد)، تبلیغات (۵۰ درصد)، همکاری و هماهنگی (۴۰ درصد)، تشویق و تنبیه (۳۵ درصد)، اطلاع‌رسانی و ارتباطات (۳۵ درصد)، قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری (۳۰ درصد) و بهبود شخصیت و مهارت (۲۰ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (ج) جدول (۴) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل راه‌کار مؤثر در برقراری ارتباط بین آموزش پلیس و ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان مشخص شد آموزش و تحلیل مسائل در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۶۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل تعامل، همکاری و برقراری ارتباط (۴۵ درصد)، قانون‌گذاری و پیشگیری از جرائم (۴۵ درصد)، اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی (۴۵ درصد)، مدیریت عملیاتی و چندجانبه (۴۰ درصد)، مدیریت افکار عمومی (۳۰ درصد)، ارتقاء مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی (۳۰ درصد)، کنترل و پایش (۳۰ درصد)، برنامه‌ریزی (۲۰ درصد)، تولید

(۷۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر شامل آموزش مستمر و دوره‌ای (۵۵ درصد)، اجرای طرح‌های نوین و کاهش خطرات (۴۰ درصد)، مدیریت و ارزیابی (۲۵ درصد)، الگوگیری و الگوسازی (۲۵ درصد)، تخصیص بودجه و نیروی انسانی (۲۰ درصد)، به‌روزرسانی تجهیزات و زیرساخت‌ها (۲۰ درصد)، هدف‌سازی و برنامه‌ریزی (۱۵ درصد)، اعمال قوانین و مجازات‌ها (۱۰ درصد) می‌باشند.

با توجه به قسمت (الف) جدول (۴) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل اقدامات آموزشی پلیس راهور در راستای کاهش جرائم و تخلفات رانندگی مشخص شد بحث الزامی بودن آموزش در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۸۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی (۵۰ درصد)، تعامل و همکاری (۴۵ درصد)، قانون‌گذاری برای جرائم و مجازات‌ها (۴۰ درصد)، تشویق و تنبیه (۴۰ درصد)، مدیریت تحلیل (۳۵ درصد)، مسئولیت‌پذیری و وظیفه‌شناسی (۳۰ درصد)، علت‌یابی و بودجه‌ریزی و اجرای پروژه (۲۰ درصد)، برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری (۱۵ درصد)، کنترل و پایش هوشمند (۱۵ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (ب) جدول (۴) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل اقدامات آموزش پلیس راهور برای ارتقای

تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان

(۴۰,۰۰ درصد)، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی (۳۵,۰۰ درصد)، نوآوری خدمات (۳۵,۰۰ درصد)، احترام به قوانین راهنمایی و رانندگی (۳۰,۰۰ درصد)، مدیریت تحلیل (۳۰,۰۰ درصد)، نظارت و پایش (۲۵,۰۰ درصد)، مشارکت‌پذیری (۲۵,۰۰ درصد) و هدف‌گذاری و اجرا (۱۵,۰۰ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (الف) جدول (۵) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل چگونگی افزایش مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان از طریق آموزش پلیس مشخص شد بحث

محتوا (۲۰ درصد)، می‌باشند. با توجه به قسمت (د) جدول (۴) مشاهده می‌شود در ارتباط با آموزش‌های پلیس راهور منجر به دستیابی راهکارهای عملی جهت ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان مشخص شد بحث آموزش و ارزیابی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۶۵,۰۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل همکاری و تقویت حوزه‌های فعالیتی (۵۵,۰۰ درصد)، تقویت ابعاد اجتماعی

جدول ۴- توزیع فراوانی مؤلفه‌های آموزشی و همچنین اقدامات صورت گرفته در حوزه ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان.

الف) اقدامات آموزشی پلیس راهور در راستای کاهش جرائم و تخلفات رانندگی اجتماعی			ب) اقدامات آموزش پلیس راهور برای ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی		
مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی	مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی
الزامی بودن آموزش	۱۶	۸۰,۰۰	آموزش	۱۹	۹۵,۰۰
اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی	۱۰	۵۰,۰۰	اجرای طرح‌های پلیسی	۱۴	۷۰,۰۰
تعامل و همکاری	۹	۴۵,۰۰	فرهنگ‌سازی و آگاهی‌سازی	۱۲	۶۰,۰۰
قانون‌گذاری برای جرائم و مجازات‌ها	۸	۴۰,۰۰	تبلیغات	۱۰	۵۰,۰۰
تشویق و تنبیه	۸	۴۰,۰۰	همکاری و هماهنگی	۸	۴۰,۰۰
مدیریت تحلیل	۷	۳۵,۰۰	تشویق و تنبیه	۷	۳۵,۰۰
مسئولیت‌پذیری و وظیفه‌شناسی	۶	۳۰,۰۰	اطلاع‌رسانی و ارتباطات	۷	۳۵,۰۰
علت‌یابی و بودجه‌ریزی و اجرای پروژه	۴	۲۰,۰۰	قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری	۶	۳۰,۰۰
برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری	۳	۱۵,۰۰	بهبود شخصیت و مهارت	۴	۲۰,۰۰
کنترل و پایش هوشمند	۳	۱۵,۰۰			
ج) اقدامات آموزش پلیس راهور برای ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی			د) آموزش‌های پلیس راهور منجر به دستیابی راهکارهای عملی جهت ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان		
مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی	مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی
آموزش و تحلیل مسائل	۱۳	۶۸,۴۲	آموزش و ارزیابی	۱۳	۶۵,۰۰
تعامل، همکاری و برقراری ارتباط	۹	۴۷,۳۷	همکاری و تقویت حوزه‌های فعالیتی	۱۱	۵۵,۰۰
قانون‌گذاری و پیشگیری از جرائم	۹	۴۷,۳۷	تقویت ابعاد اجتماعی	۸	۴۰,۰۰
اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی	۹	۴۷,۳۷	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی	۷	۳۵,۰۰
مدیریت عملیاتی و چندجانبه	۸	۴۲,۱۱	نوآوری خدمات	۷	۳۵,۰۰
مدیریت افکار عمومی	۶	۳۱,۵۸	احترام به قوانین راهنمایی و رانندگی	۶	۳۰,۰۰
ارتقاء مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی	۶	۳۱,۵۸	مدیریت تحلیل	۶	۳۰,۰۰
کنترل و پایش	۶	۳۱,۵۸	نظارت و پایش	۵	۲۵,۰۰
برنامه‌ریزی	۴	۲۱,۰۵	مشارکت‌پذیری	۵	۲۵,۰۰
تولید محتوا	۴	۲۱,۰۵	هدف‌گذاری و اجرا	۳	۱۵,۰۰
تعداد کل		۲۰			

اجتماعی آموزش‌های پلیس راهور مشخص شد بحث حقوق و تکالیف اجتماعی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۸۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل کنترل رفتاری و پیشگیری از رخداد (۶۰ درصد)، احترام به قوانین (۴۵ درصد)، رعایت حقوق سایرین (۴۵ درصد)، مشارکت اجتماعی و اعتباربخشی (۴۰ درصد)، تعیین اولویت حقوق شهروندی (۳۵ درصد)، توجه به علائم و نشانه‌ها (۲۵ درصد) و ارتقاء سطح آگاهی و اطلاعات (۲۵ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (د) جدول (۵) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل جنبه‌های مهارت فرهنگی آموزش‌های پلیس راهور مشخص شد بحث ارتقا فرهنگ رانندگی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۸۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل ارتقاء فرهنگ گفتاری و رفتاری (۶۰ درصد)؛ ارتقاء فرهنگ قانون مداری (۵۰ درصد)؛ توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی (۴۰ درصد)؛ ارتقاء مهارت‌های فرهنگ‌پذیری (۳۵ درصد)؛ ارتقا فرهنگ تعامل و همکاری (۳۰ درصد)؛ فرهنگ اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی (۲۵ درصد)؛ ارتقاء فرهنگ آموزش‌پذیر بودن (۲۰ درصد) می‌باشند. مدل کلی ابعاد استخراجی از مصاحبه‌های انجام شده به صورت شکل (۱) است.

تقویت حوزه‌های رفتاری و اجتماعی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۶۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل اطلاع‌رسانی و ارتقاء مهارت‌ها (۴۰ درصد)، شفافیت و آگاهی‌سازی (۴۰ درصد)، تعامل و مسئولیت‌پذیری (۳۰ درصد)، مدیریت و رهبری (۲۵ درصد)، هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی (۲۵ درصد)، تشویق و ترغیب (۲۰ درصد)، فرهنگ‌سازی (۲۰ درصد) و مجازات و تبعات تخلف (۲۰ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (ب) جدول (۵) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل مصادیق آموزشی منجر به ارتقای مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان مشخص شد بحث مربوط به دو مؤلفه آموزش محتوایی و آموزش رسانه‌ای و مجازی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۶۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب فراوانی شامل آموزش اجتماع‌محور (۵۰ درصد)، آموزش دوره‌ای (۳۵ درصد)، آموزش حضوری (۳۵ درصد)، همکاری و برنامه‌ریزی (۳۰ درصد)، آموزش مدرسه‌محور (۳۰ درصد)، آموزش از طریق نظارت و پایش (۳۰ درصد)، آموزش از طریق تنبیه و جریمه (۲۰ درصد) و آموزش خانواده‌محور (۵ درصد) می‌باشند. با توجه به قسمت (ج) جدول (۵) مشاهده می‌شود که در ارتباط با تحلیل جنبه‌های مهارت

جدول ۵- توزیع فراوانی چگونگی افزایش مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی و جنبه‌های مختلف آن.

الف) چگونگی افزایش مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان از طریق آموزش پلیس		ب) مصادیق آموزشی منجر به ارتقای مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان	
مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها
تقویت حوزه‌های رفتاری و اجتماعی	۱۲	آموزش محتوایی	۶۰,۰۰۰
اطلاع‌رسانی و ارتقاء مهارت‌ها	۸	آموزش رسانه‌ای و مجازی	۶۰,۰۰۰
شفافیت و آگاهی‌سازی	۸	آموزش اجتماع‌محور	۵۰,۰۰۰
تعامل و مسئولیت‌پذیری	۶	آموزش دوره‌ای	۳۵,۰۰۰
مدیریت و رهبری	۵	آموزش حضوری	۳۵,۰۰۰
هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی	۵	همکاری و برنامه‌ریزی	۳۰,۰۰۰
تشویق و ترغیب	۴	آموزش مدرسه‌محور	۳۰,۰۰۰
فرهنگ‌سازی	۴	آموزش از طریق نظارت و پایش	۳۰,۰۰۰
مجازات و تبعات تخلف	۴	آموزش از طریق تنبیه و جریمه	۲۰,۰۰۰
		آموزش خانواده‌محور	۵,۰۰۰

تأثیر آموزش‌های پلیس راهور بر مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان در راستای بهبود سطح ایمنی استان خوزستان

ادامه جدول ۵- توزیع فراوانی چگونگی افزایش مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی و جنبه‌های مختلف آن.

ج) جنبه‌های مهارت اجتماعی آموزش‌های پلیس راهور			د) جنبه‌های مهارت فرهنگی آموزش‌های پلیس راهور		
مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی	مؤلفه‌ها	تعداد مصاحبه‌ها	درصد فراوانی
حقوق و تکالیف اجتماعی	۱۷	۸۵,۰۰	ارتقا فرهنگ رانندگی	۱۷	۸۵,۰۰
کنترل رفتاری و پیشگیری از رخداد	۱۲	۶۰,۰۰	ارتقاء فرهنگ گفتاری و رفتاری	۱۲	۶۰,۰۰
احترام به قوانین	۹	۴۵,۰۰	ارتقاء فرهنگ قانون‌مداری	۱۰	۵۰,۰۰
رعایت حقوق سایرین	۹	۴۵,۰۰	توافق پذیری و وظیفه‌شناسی	۸	۴۰,۰۰
مشارکت اجتماعی و اعتباربخشی	۸	۴۰,۰۰	ارتقاء مهارت‌های فرهنگ‌پذیری	۷	۳۵,۰۰
تعیین اولویت حقوق شهروندی	۷	۳۵,۰۰	ارتقا فرهنگ تعامل و همکاری	۶	۳۰,۰۰
توجه به علائم و نشانه‌ها	۵	۲۵,۰۰	فرهنگ اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی	۵	۲۵,۰۰
ارتقاء سطح آگاهی و اطلاعات	۵	۲۵,۰۰	ارتقاء فرهنگ آموزش‌پذیر بودن	۴	۲۰,۰۰

۲۰

تعداد کل



شکل ۲- مدل نهایی ابعاد مختلف الگوی ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان با آموزش نیروهای پلیس.

در نمودار (۱) تعداد کل مؤلفه‌های شناسایی شده بر اساس تعداد مضامین تفکیک شده موضوعی مشخص شده است که بر اساس کد مضامین و آمار فراوانی نیز مشخص شده است.

۶- بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که در پایان مرحله کدگذاری باز یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها در قالب ۱۱۵۶ مضمون دسته‌بندی شدند. بیشترین مضامین استخراجی مربوط به معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان خوزستان (۱۵۸ مضمون) و پس از آن رئیس دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز (۱۱۹ مضمون و بقیه موارد بود. بیشترین تعداد مضامین استخراج شده مربوط به سؤال کد (۴) با تعداد ۱۳۵ مضمون و پس از آن به ترتیب مربوط به کدهای (۱۰)، (۹) و (۲) با تعداد ۱۲۹، ۱۲۷ و ۱۲۸ می‌باشد بیشترین مضامین استخراجی مربوط به معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان خوزستان (۱۵۸ مضمون) و پس از آن رئیس دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز (۱۱۹ مضمون و بقیه موارد بود. همچنین بیشترین تعداد مضامین استخراج شده مربوط به سؤال کد (۴) با تعداد ۱۳۵ مضمون و پس از آن به ترتیب مربوط به کدهای (۱۰)، (۹) و (۲) با تعداد ۱۲۹، ۱۲۷ و ۱۲۸ می‌باشد که در بخش‌های بعد به تحلیل هر کدام از مؤلفه‌ها با تجزیه مضامین پرداخته شده است. در ارتباط با تحلیل رویکردها به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان از ۸۰ مضمون معرفی شده در قالب ۱۰ مؤلفه بحث فرهنگ‌سازی و اجتماع محوری از فراوانی بیشتری (۵۷،۹ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین در ارتباط با تحلیل اقدامات آموزشی پلیس راهور در راستای کاهش جرائم و تخلفات رانندگی مشخص شد که این مقوله از ۸۲ مضمون در قالب ۱۰ مؤلفه تشکیل شده که بحث الزامی بودن آموزش از فراوانی بیشتری (۸۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود. در ادامه نیز مشخص شد که در ارتباط با تحلیل نقش ارتقاء سطح آموزش‌های پلیس و مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی

رانندگان در پیشگیری از بروز جرائم و تخلفات رانندگی مشخص شد که این مقوله از ۶۴ مضمون در قالب ۹ مؤلفه به شکل مقوله‌های فرعی قرار گرفتند که بحث هوشمندسازی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۷۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود. در بخشی دیگر نیز مشخص شد اقدامات آموزش پلیس راهور برای ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی مشخص شد از ۸۸ مضمون در قالب ۹ مؤلفه تشکیل شده که بحث آموزش در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۹۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. در ارتباط با تحلیل راهکار مؤثر در برقراری ارتباط بین آموزش پلیس و ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان مشخص شد که این مقوله از ۷۸ مضمون در قالب ۱۰ مؤلفه بودند که بحث آموزش و تحلیل مسائل در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۶۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود.

در ادامه نتایج این پژوهش نیز مشخص شد که در ارتباط با تحلیل رویکردها به اثر آموزش‌های پلیس راهور در ارتقای مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی رانندگان از ۸۸ مضمون شناسایی شده در قالب ۱۰ مؤلفه، بحث آموزش و ارزیابی از فراوانی بیشتری (۶۵،۰۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بوده و همچنین در حوزه چگونگی افزایش مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان از طریق آموزش پلیس مشخص شد که از ۷۶ مضمون شناسایی شده در قالب ۹ مؤلفه بحث تقویت حوزه‌های رفتاری و اجتماعی از فراوانی بیشتری (۶۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود. در ارتباط با تحلیل مصادیق آموزشی منجر به ارتقای مهارت اجتماعی و فرهنگی رانندگان نیز از ۸۲ مضمون شناسایی شده در قالب ۱۰ مؤلفه بحث مربوط به دو مؤلفه آموزش محتوایی و آموزش رسانه‌ای و مجازی از فراوانی بیشتری (۶۰ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود. در ارتباط با تحلیل جنبه‌های مهارت اجتماعی آموزش‌های پلیس راهور نیز مشخص شد که از ۶۷ مضمون شناسایی شده در قالب ۸ مؤلفه بحث حقوق و تکالیف اجتماعی از فراوانی بیشتری (۸۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود و در نهایت در ارتباط با تحلیل

دیداری بر اندازه تبلیغ و خلاف پیام و آگاهی از برند؛ بنابراین با توجه به افزایش روزبه‌روز آموزش‌های این حوزه بهتر است که صاحبان و مسئولین کشوری با هوشمندی بیشتری نسبت به سفارش آن‌ها اقدام کنند. آموزش نیروهای پلیس راهور از حوزه‌های رسانه‌ای و مخصوصاً تبلیغات محیطی در حیطه هدایت‌کنندگی، مدیریت خطر، مسئولیت‌پذیری و اصلاح رفتار رانندگی ابتدا باید نگرش مردم و مسئولان نسبت به فرهنگ رانندگی را تغییر دهند. این تغییر فرایندی است پیچیده، همگانی و تدریجی است. هم‌چنین اصلاحی که درباره فرهنگ رانندگی می‌خواهد انجام شود، باید با برنامه‌ریزی و سنجش میزان تحقق نهاده‌ها شدن رفتارهای اجتماعی نسبت به فرهنگ رانندگی همراه باشد. در واقع آموزش‌های پلیسی باید نوآوری و خلاقیت و نگرش نو و مثبت، به‌صورت مستمر در رفتارهای رانندگی شهروندان خوزستانی ایجاد کنند که این آموزش‌ها می‌تواند از طریق برنامه‌های اجتماع‌محور، خانواده‌مدار، مدرسه‌مدار و رسانه ملی برای تغییر نگرش رفتار رانندگی شهروندان باید مراحل سه‌گانه‌ای چون انجماد زدایی، جایگزینی و انجماد مجدد را مدنظر داشته باشند که جزء کارکردهای اساسی مدیریت فرهنگی وسایل ارتباطی، بر فرهنگ‌سازی رانندگی در حوزه‌های آگاهی‌سازی، مدیریت خطر و مسئولیت‌پذیری اجتماعی است. برای این‌که تفکر غلط رفتار رانندگی در ذهنیت و نگرش افراد حذف شود، باید انجمادزدایی کرد. این فرایند از طریق متقاعدسازی شکل می‌گیرد، در واقع از طریق این فرایند، تلاش شده که نگرش دیگران را تغییر داد، این تغییر نگرش همراه با درجاتی از عناصر شناختی، عاطفی و رفتاری همراه است؛ که باعث ترغیب‌سازی به رفتار جدید شده است. مثلاً پیام‌های آموزشی که توسط افرادی که نزد عموم شهروندان از شخصیت بالایی برخوردارند ارائه شوند. پیام‌های دوجانبه همراه با بی‌طرفی و انصاف باشد، اثرگذاری بیشتری نسبت به پیام‌های یک‌جانبه دارد. هم‌چنین استفاده از محتواهایی که معنا و مفهوم آن برای مردم خوشایندتر باشد. بعد از انجمادزدایی باید رفتار جدید رانندگی که بعد مثبت و فرهنگ‌سازی دارد را جایگزین کرد. در این راستا تأکید بر عوامل انگیزه‌بخش در حوزه رفتار رانندگی مؤثر است. هنگامی که رفتار جدید رانندگی در اذهان تثبیت

جنبه‌های مهارت فرهنگی آموزش‌های پلیس راهور مشخص شد که این مقوله از ۷۵ مضمون در قالب ۸ مؤلفه معرفی شدند که بحث ارتقا فرهنگ رانندگی در ۲۰ مصاحبه انجام شده از فراوانی بیشتری (۸۵ درصد) نسبت به سایر مؤلفه‌ها برخوردار بود.

نتایج به‌دست آمده با نتایج مطالعات میرزائی و همکاران (۱۴۰۱)، مرادی (۱۴۰۰)، شیرزادی و مرادی (۱۳۹۹)، نعمتی و برندگی (۱۳۹۹)، صمدپور خلیفه محله و کاظمی (۱۳۹۹)، بیابانی و ستوده‌گندیشمن (۱۳۹۹)، عباسی و همکاران (۱۳۹۶)، *Sayed* و همکاران (۲۰۲۲)، *Kleygrewe* و همکاران (۲۰۲۲)، *Wolfe* و همکاران (۲۰۲۰)، *Siregar* (۲۰۱۸)، *Rosenbaum and Lawrence* (۲۰۱۷) و *Shaaban* و همکاران (۲۰۱۷) همخوانی دارد.

در تشریح و تبیین نتایج فوق و به‌منظور نتیجه‌گیری مشخص شد که آموزش‌های پلیس راهور در صورتی که به بحث ادراک سریع مطالب توجه کنند و نوع طراحی و قلم به‌کاررفته در مباحث آموزشی و محل آموزش مناسب در نظر بگیرند؛ می‌توانند در ارتقای آگاهی و فرهنگ رانندگان در یک جامعه بسیار تأثیرگذار باشند؛ بنابراین آموزش‌های پلیس راهور با موضوع محتواهای راهنمایی و رانندگی و از جمله برنامه‌های خانواده‌مدار، مدرسه‌مدار و رسانه ملی و در نهایت برنامه‌های اجتماع‌محور باید در حوزه‌های مختلف مطرح شده و علاوه بر شناخت مباحث، دید عمیق رانندگان را هم وسیع کنند. به‌عنوان مثال بسیاری از آموزش‌ها در حوزه‌هایی ارائه شده‌اند که دید رانندگان را به حوزه قوانین منفی کرده و مانع اجرای قوانین در بین آن‌ها می‌شوند؛ بنابراین در این راستا درصد بسیار زیادی از آموزش‌ها در ایران برای تبلیغ کالا و خدمات است و منافع آن عاید رانندگان نمی‌شود. از طرفی هم برخی از مزایای استفاده از این آموزش‌ها در مقابل آموزش‌های دیگر قرار دادن بالقوه آموزش‌های نزدیک به نقطه فروش، تکرار بسیار آن‌ها در محیط و مواجهه با مسافران به‌طور منظم، دسترسی بالا، حضور و قابلیت مشاهده ۲۴ ساعته انعطاف جغرافیایی برای تبلیغ‌کنندگان بومی، کارایی اقتصادی از نظر هزینه‌های تولیدی پایین و هزینه پایین هر هزار مواجهه، تأثیرگذاری

نشود، ممکن است نگرش‌های غلط حالت ارتجاعی و بازگشت داشته باشند

۷- پیشنهادها

برای جلوگیری از این فرایند و بقاء دوام نگرش جدید در اذهان شهروندان، باید به تکرار پیام‌های آموزشی و تبلیغی با ساختار متفاوت در حوزه رفتار رانندگی پرداخت که در جهت بهبود و ارتقا مهارت‌های رانندگی و همچنین آموزش نیروهای پلیس راهور پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

۱. پیشنهاد می‌گردد که یک گروه کارشناس باهدف راهکارهای افزایش رفتارهای مثبت رانندگی و کاهش رفتارهای منفی رانندگی در ساختار شبکه‌های حمل‌ونقل شهری و برون‌شهری تشکیل گردد تا ضمن آسیب‌شناسی‌های شخصیتی و انگیزشی، نقاط ضعف به قوت و تهدیدات به فرصت تبدیل گردد.

۲. توجه بیشتر به خصوصیات شخصیتی در زمینه استخدام رانندگان برون‌شهری. چراکه ویژگی‌های شخصیتی مطلوب مؤلفه‌هایی همانند وجدان کاری، خطرپذیری، الگوی ارتباطی مناسب و مسئولیت‌پذیری و... را علاوه بر اینکه رعایت می‌کنند، در میان افراد سازمان حمل‌ونقل

نیز توسعه می‌دهند.

۳. توصیه می‌شود ایجاد امکانات رفاهی و ویژه در محیط پایانه و خارج از آن که می‌تواند انگیزه‌ای قوی برای افزایش رفتارهای مثبت رانندگی برای رانندگان باشد فراهم گردد چراکه آن‌ها می‌توانند با آسودگی خاطر و اطمینان کامل، نسبت به امور کاری اهتمام ورزند و این موضوع رسیدن به اهداف مطلوب سازمان حمل‌ونقل برون‌شهری را سهل‌الوصول می‌نماید.

کارکنان و مدیران باید نگرش‌های مثبت نسبت به وظیفه‌شناسی سازمانی را بین رانندگان خود ارتقاء دهند که این امر موجب ارتقای وفاداری رانندگان به شغل و سازمان خود شده و در نتیجه شاهد ارتقای سطح رفتارهای مثبت رانندگی خواهیم بود

۸- تقدیر و تشکر

از افراد حقیقی و حقوقی و همچنین اساتید و مسئولین دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر که در فرایند انجام پژوهش همکاری داشته‌اند یا به عبارتی یاری‌رسان به سرانجام رسیدن این پژوهش بوده‌اند، تشکر و قدردانی می‌کنیم.

۹- مراجع

- Nemati, Peyman; Borndgi, Badri (2020). Investigating the role of traffic police interactions on the law-abiding drivers from the perspective of the traffic police, the second scientific research conference on psychology, counseling, educational sciences, social sciences and humanities, Tehran <https://civilica.com/doc/1133877> [in Persian].
- Suri, Ahmed. (2019). Traffic psychology. Amin University of Police Sciences [in Persian].
- Haddadi, Mashianeh; Suri, Hamid; Shakiba, Maryam; Eini, Elahe. (2020). Global Report on the State of Road Safety 2015, Naja Traffic Police Applied Research Office. <https://www.bhrc.ac.ir/irsap> [in Persian].
- Valizadeh, Akbar. (2017). Examining the strengths and weaknesses of the traffic law from the perspective of elites, Naja Traffic Police Investigation Office. [in Persian].
- Harrell, A. W., Mercer, S. H., & DeRosier, M. E. (2018). Improving the social-behavioral adjustment of adolescents: The effectiveness of a social skills group intervention. *Journal of Child and Family Studies*, 18(4), 378-387. <https://doi.org/10.1007/s10826-008-9241-y>.
- Mirzai, Ahmed; Hazrati, Morteza; Mirzai, Zahra; Mousavi, Narjes. (2022). Identifying drivers affecting the behavioral tendency of heavy vehicle drivers towards carrying cargo with illegal tonnage using structural modeling approach, *Journal of Modern Research Approaches in Management and Accounting*, 84: 1664-1642 <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/1360>[in Persian].
- Moradi, Ali. (2021). A phenomenological study of how Rahor police wisely deal with people, *Rahor Scientific Quarterly*, 10(46): 85-118 <https://www.magiran.com/paper/2327458> [in Persian].
- Shirzadi, Shahin; Moradi, Ali. (2020). Investigating environmental advertising and its effect on promoting driving culture (case study: Kermanshah license holders), *Kermanshah Police Science Quarterly*, 10(2): 129-164 [in Persian].
- Javid, M. A., Ali, N., Abdullah, M., Campisi, T., Shah, S. A. H., & Suparp, S. (2022). Analysis of driver's socioeconomic characteristics relating to speeding behavior and crash involvement: A case study in Lahore. *Infrastructures*, 7(2), 18. <https://doi.org/10.3390/infrastructures7020018>.
- Sayed, I., Abdelgawad, H., & Said, D. (2022). Studying driving behavior and risk perception: a road safety perspective in Egypt. *Journal of Engineering and Applied Science*, 69(1), 22. <https://doi.org/10.1186/s44147-021-00059-z>.
- Kleygrewe, L., Oudejans, R. R., Koedijk, M., & Hutter, R. I. (2022). Police training in practice: Organization and delivery according to European law enforcement agencies. *Frontiers in psychology*, 12, 798067. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.798067>.
- Sadiq Sarostani, Rahmatullah. (2018). Social pathology (sociology of social deviations). Side Publications [in Persian].
- Tavasuli, Ghulam Abbas. (2016). Sociological theories, Tehran, Samt Publications [in Persian]
- Rahnavaard, Farajullah. (2018). Participatory management (theory and practice). Publications of the Government Management Training Center [in Persian].
- Samadpur Khalifa Mohalla, Vahid; Kazemi, Saeed. (2020). Investigating the effect of mandatory retraining of driving laws and regulations on the performance of delinquent drivers. *Quarterly Journal of Traffic Management Studies*, 57:

33-52 <https://www.magiran.com/paper/2203014> [in Persian].

Biabani, G., & Sotoudeh gondoshmeyan, M. (2020). Evaluation and Evaluation of Police Assistance Training Courses (Case Study of Tehran Elementary School Students). *Quarterly of Educational Measurement*, 10(39), 105-121. <https://doi.org/10.22054/jem.2020.50406.2015> [in Persian].

Abbasi, Nasser, (2017), providing a model of the effectiveness of training for urban public transport drivers on reducing accidents and violations using SPSS software (case study: Golestan city), Master's thesis under the guidance of Dr. Mustafa Sadegh Nejad and advised by Seyed Rooh Allah Mofi, Islamic Azad University, Shahriar branch [in Persian].

Wolfe, S., Rojek, J., McLean, K., & Alpert, G. (2020). Social Interaction Training to Reduce Police Use of Force. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 687(1), 124–145 <https://doi.org/10.1177/0002716219887>.

Siregar, A. A. (2018). How can speed enforcement be made more effective? An investigation into the effect of police presence, speed awareness training and roadside publicity on drivers' choice of speed (Doctoral dissertation, University of Leeds). <https://etheses.whiterose.ac.uk/20653>.

Rosenbaum, D.P., Lawrence, D.S. (2017). Teaching procedural justice and communication skills during police–community encounters: Results of a randomized control trial with police recruits. *J Exp Criminol* 13, 293–319 <https://doi.org/10.1007/s11292-017-9293-3>.

Shaaban, K. (2017). Assessment of drivers' perceptions of various police enforcement strategies and associated penalties and rewards. *Journal of advanced transportation*, 2017. <https://doi.org/10.1155/2017/5169176>.

Weld, George; Thomas Bernard; Jeffrey Snipes. (2012). *Theoretical criminology: a review of criminological theories*. Side Publications [in Persian].